

TANTÁRGYI ADATLAP

Tárgy neve:		Kódja:	
Toxikológia, ökotoxikológia		VEMKZOB212T	
Toxicology-ecotoxicology			
Tárgyfelel s oktató:		Tárgyfelel s tanszék:	
dr. Kováts Nóra		Limnológia Intézeti Tanszék	
Elmélet (óra):		Kredit:	Számonkérés:
2 (/hét)		2	Vizsga

A tárgy oktatója:

név	kurzus típusa	kurzus kódja	nyelv
dr. Kováts Nóra	Elmélet	01	magyar

Tantárgy képzési célja:

Alapvető toxikológiai összefüggések és mechanizmusok megértése.

Tantárgy tematikája:

1. Bevezetés a toxikológiába. A toxikológia alapfogalmai. A toxicitás, mint az anyagok tulajdonsága. Hatás - szerkezet összefüggések. A toxikológiai hatások és a toxikus anyagok osztályozása, a toxikus expozíció lehetséges módjai. Akut és krónikus toxicitás.
2. Toxikokinetika: Felszívódás, szöveti megoszlás, metabolizmus kiválasztás, és az ezeket befolyásoló tényezők; Biotranszformáció főbb metabolikus utjai és enzimrendszerei..
3. A toxicitás klinikai tünetei és azok értékelése. Klinikai tünetek, műszeres megfigyelések. A hematológia és klinikai kémia alapjai. A kórszövettan alapjai, szervek és szervrendszerek toxikológiája és patológiája. Citotoxikológia, genotoxikológia. In vivo és in vitro mutagenetikai vizsgálatok.
4. Karcinogenetika. A tumor kifejlődésének mechanizmusai, promoter hatások és progresszió. A karcinogén hatás meghatározásának módszerei. A karcinogén vizsgálatok értékelése.
5. Reproductív toxikológia. A reproductív toxikológia szövetfejlődési alapjai. Teratológia és embriotoxicitás. Többgenerációs vizsgálatok. Fertilitás és reprodukció vizsgálata. Peri- és posztnatális fejlődés vizsgálata. Toxicitási vizsgálatok tervezése és módszertana.
6. Viselkedés toxikológia. Szenzoros és motoros funkciók vizsgálata. A viselkedés megfigyelése, komplex neurotoxikológiai tesztek. A toxikológia hazai és nemzetközi szabványrendszere. GLP és minőségbiztosítás. Az EGK, USA és Japán ipari vegyi anyagokra, gyógyszerekre és növényvédő szerekre vonatkozó engedélyeztetési rendszere, és ezek adaptálása Magyarországon.
7. Az ökotoxikológia alapjai. Az ökoszisztémák és az ökotoxikológia fogalmainak kapcsolata. A toxikus anyagok sorsa a környezetben (degradáció, akkumuláció, stb.). A kémiai és biodegradáció mérése. Tápláléklánc és a toxikus anyagok felhalmozódása.
8. Környezettoxikológiai vizsgálatok vízi szervezeteken: teszt módszerek algákon, vízi gerinctelen fajokon.
9. Vadtoxikológiai vizsgálatok laboratóriumi és szabadföldi körülmények között. Toxikológiai vizsgálatok mikroorganizmusokon és növényi szervezeteken.
10. Kockázatbecslés a toxikológiai adatok alapján, humán extrapoláció. Az ember az ökoszisztémában és a táplálékláncban, a humán- és ökotoxikológia összefüggései.
11. A toxikus vegyületek megengedhető maradványszintjei, az ADI érték definíciója. Veszélyességi kategóriák.
12. Veszélyes hulladékok toxikológiai megítélése.
13. Biostatistikai, biometriai módszerek a toxikológiában

Tantárgy követelménye:

Kollokvium letétele.

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgyhoz kapcsolódó irodalom:

Kiss I.: Toxikológia Vp. Egyetemi Kiadó

Moriarty F.: Ecotoxicology. Acad Press Harcourt Brace Jovanovich Publ. 1983.

OECD Guideline for Testing of chemicals. Szabvány gyűjtemény. 1984. Párizs.

WHO International Agency for Research on Cancer: Statistical Methods in Cancer Research vol 3. 1986.

Várnagy L.: Növényvédőszer toxikológia. PATE, Keszthely, Egyetemi jegyzet.

Casaret and Douls: Toxicology, 1986.

Ernest H.-Frank E. G.: Biochemical Toxicology. Elsevier New York, 1980.